

lne. **Afvalstoffenwetgeving en milieufraude – enkele aanknopingspunten**

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

CPS-studiedag "Underground Economy"
13 maart 2014

lne. **De case**

De onderaannemer breekt een hal af, de asbestplaten verdwijnen.

Vragen:

- waar is het asbest naar toe?
- hoe kunnen we met controles het asbest terugvinden, of voorkomen dat dergelijke 'verdwijningen' gebeuren?
- biedt de afvalstoffenwetgeving voldoende houvast om dergelijke praktijken in de hand te houden?

Afvalstoffenwetgeving en milieufraude – enkele aanknopingspunten Bart Palmans LNE/MI

Waar is het asbest naartoe?

- illegale export uit de EU: te zwaar, te duur?
- illegaal transport naar een andere lidstaat: te ver?
- illegaal storten: te opvallend?
- verwerking in een vergunde inrichting:
  - legaal op een stortplaats: mogelijk
  - illegaal op een breekwerf: mogelijk
    - via een tussenstap in de verwerking
    - langs de weegbrug
    - onder foute code inschrijven
    - ondermengen
    - breken

Verantwoordelijkheid van de producent

- producent = degene die afval heeft voortgebracht (in ons geval, de sloopfirma)
- producent ontdoet zich van zijn afval door:
  - afgifte aan een geregistreerd handelaar, makelaar, inzamelaar
  - afvoer naar een vergunde verwerker
  - afvoer naar een ander land of andere regio
  - ... en krijgt hiervoor een afgiftebewijs
- producent moet in zijn afvalstoffenregister aanduiden naar welke verwerker het afval werd afgevoerd

Transportdocumenten

Inhoudelijk:

- vb. identificatieformulier, Annex VII, ...
- inhoud: afval (code) gaat van A naar B, en de firma's X, Y, Z zijn hierbij betrokken
- soms slecht of niet ingevuld, wetgeving niet erg duidelijk

Aanpak:

- minder aandacht vanwege de overheid, want een papieren fout veroorzaakt geen onmiddellijke hinder
- transparantie staat onder druk:
  - grote administratieve last
  - commercieel geheim wordt ontbloot

Register van afvalverwerkers

- = logboek van aan- en afgevoerde vrachten
  - kleine ondernemingen: geen of rudimentair register
  - grote: register verbonden met weegbrug, via beperkte software, ingevuld op basis van vage contracten
- problemen bij implementatie:
  - complexiteit afvalwetgeving, slecht opgeleid personeel
  - grens tussen afval en geen afval vervaagt
  - massabalans: onbetrouwbaar

Besluit:

- afvalregister is dikwijls onbetrouwbaar, zeker voor bulkafvalstoffen
- geeft enkel een ruw beeld van de activiteiten

De rol van tussenpersonen in afvalwetgeving

- jaren '80-'90: producent → (ophaler) → (vervoerder) → verwerker
- 2004 - 2012: 'opdrachtgever' krijgt verantwoordelijkheden, maar:
  - volgens overheid: 'opdrachtgever' is degene die de bestemming kiest
  - volgens (deel van de sector): 'opdrachtgever' is degene die de transportfirma contracteert
- sinds 2012: complexere situaties ook gevat
  - inzamelaars, handelaars en makelaars
  - verantwoordelijkheden: verplichte afvoer naar vergunde verwerker, kwaliteitsborgingsysteem, afvalstoffenregister

Samenvatting

Slechte implementatie van de wetgeving rond traceerbaarheid van afval is dikwijls het gevolg van nonchalance, onwetendheid, onvoldoende opgeleid personeel, niet-performante software, ...

De gevolgen?

- meestal geen onmiddellijke
- bij een incident, een gerechtelijk onderzoek, ...: traceerbaarheid vertoont gaten

Hoe kunnen we voorkomen dat afval op de verkeerde plaats terecht komt? Door een combinatie van inrichtingsgebonden controles en wegcontroles.

Elementen van traceerbaarheidscontroles

De onderdelen van de transportketen:

- transportdocumenten:
  - transport is een kwetsbare fase
  - dekt de vlag de lading?
  - nooit depenaliseren!
- afvalstoffenregisters: niet zaligmakend, maar de grootste nauwkeurigheid mag geëist worden!
- kwaliteitscontroles (monsternames e.d.): hindernis voor de verwerkers

Meer focus op:

- ... interne controle / administratieve organisatie (IC/AO)
- ... tussenpersonen
- ... samenwerking en informatie-uitwisseling